

ΑΓΡΟΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Γ'

Τῶ ἀλώνιον. — Πῶς ἀλωνίζεται ὁσίτος. — Αἱ ἐπισκέψεις μου. — Τηγανίται. — Τὸ κοκκινόσπερον. — Ἐμφάνισι τοῦ διαβόλου. — Αἱ χωριτοπούλαι. — Τὰ πείσματα. — Ἡ Καστανή. — Μαῦραι πλεξίδες. — Κεντήματα. — Ἐνδύματα. — Κοσμημάτα. — Ὁ Βασιλικός.

Αἱ ἀληθινὰ ἀπόκρηφ τοῦ χωρίου δύναται τις νὰ εἶπῃ ὅτι ἐορτάζονται εἰς τὰ ἀλώνια, καὶ λίαν ὀρθῶς, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν ἀναμένει νὰ ἀνταμειφθῇ τέλος ὁ πτωχὸς ἀγρότης διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς ἀνησυχίας ἐνὸς ὅλου ἔτους. Ἡμεῖς οἱ ἐν τῇ πόλει γεννηθέντες καὶ ἀνατραφέντες, οἱ ἀνευρίσκοντες ἔτοιμον ἐν τῇ τραπέζῃ τὸν ἄρτον καὶ μόνον ἀσχολούμενοι πῶς νὰ μεταφέρωμεν αὐτὸν κατὰ τεμάχια εἰς τὸν στόμαχον, οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, κρατοῦντες ἐν τοῖς δακτύλοις τὸ σμικρότατον τῶν τεμαχίων ἐκείνων, πόσῳ περιπετειώδης ὑπῆρξεν ἡ ἱστορία αὐτοῦ ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐρρίφθη ὡς κόκκος σίτου ἐν τῇ γῇ μέχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν παρετέθη πρὸ ἡμῶν οὕτω πεπλασμένον εἰς ἄρτον!

Τὰ ἀλώνια εἶνε μικρὰ πλατεῖαι στρογγύλαι καὶ ὀμαλώταται. Πλησίον ἐκάστου ἀλωνίου κεῖται μικρὰ μελαψὴ καλύβη, ἥτις χρησιμεύει ὡς ἀχυροποθήκη διὰ τὸν χειμῶνα· πᾶς δὲ χωρικός ἔχει τὸ ἀλώνιον καὶ τὴν ἀχυροκαλύβην του. Τὰ δεμάτια τοῦ σίτου ἀπλοῦνται ἐπὶ τοῦ ἀλωνίου ἀποκαλυπτομένων τῶν δεσμῶν αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ ξυνοχρύσου τούτου καὶ κυματῶδους πελάγους τῶν σταχυῶν ἄρχεται περιστροφικῶς ἐπιπλέουσα ἡ ροκάνα. Εἶνε δὲ αὕτη πανάραχαιον ἀλωνιστικὸν ὄργανον ἀποτελούμενον ἐκ πλατείας σανίδος ὑπὸ τὴν ὁποίαν κροφῶνται κοπτερὰ πετράδια, τρικόσια ὡς ἔγγιστα τὸν ἀριθμὸν. Ἡ σανὶς ζεύγνυται διὰ τοῦ ζυγοῦ εἰς ζεύγος βοῶν, ὁ ὀδηγὸς ἀνέρχεται ἐπ' αὐτῆς ὡς ἀρχαῖος μαχητὴς πάλλων ἀντὶ δόρατος ὀξείαν βουκέντραν καὶ ἐν τῇ συνεχεῖ περιστροφῇ τρίβει καὶ κατακόπτει διὰ τῶν λιθίνων ὀδόντων τὸ σύμμικτον γέννημα. Ἀλλαχοῦ ὁ σίτος ἀλωνίζεται διὰ τῶν ἵππων πολὺ ταχύτερον καὶ καλλίτερον, ἄνευ τῆς ἐλεεινῆς ροκάνας, ἀπλῶς προσδενόμενον κατὰ στοῖχον ἀπὸ χονδροῦ πασσάλου ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἀλωνίου ἐμπεπηγμένου καὶ τιθεμένων εἰς περιστροφικὸν δρόμον βοηθεῖα τῆς μαστίγος. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἡ ἔλλειψις ἀρκετῶν ἵππων ἀναγκάζει τοὺς χωρικοὺς νὰ ταλαιπωρῶσιν ἐπὶ ἡμέρας ὅλας τοὺς δυστυχεῖς βόας καὶ οὐχὶ σπανίως νὰ ζευγνύωσιν εἰς τὴν ροκάναν καὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀκόμη, οἵτινες κλίνουσιν ὑπὸ τὸ ἀσύνηθες βῆρος τοῦ ζυγοῦ τὸν τράχηλον καὶ ἀνακινουσι περιλύπως τὰ μακρὰ ὄτα, τὰ ὁποῖα βεβαίως ὡς πρόσθετον φορτίον, ἄχρηστον ὅλας αὐτοῖς, ἐπέθηκον ἡ φύσις τῇ κεφαλῇ κοσμημάτα εὐμήκη καὶ φιλόκαλα. . .

Καὶ τὸ ὅλον πανόραμα τῶν ἀλωνίων ἐν ἐνεργείᾳ εἶνε τι θαυμάσιον! Σύμπας ὁ ἀνθρώπινος καὶ

ζωϊκὸς πληθυσμὸς τοῦ χωρίου κινεῖται ἠθροισμένως ἐν αὐτοῖς. Οἱ μὲν ὀδηγοῦσι τὰς ροκάνας, πολλοὶ τεσσαρας καὶ πέντε ὄμοιοι, οἱ δὲ ἀνακινουσι τὰ στάχια στρώματα, τὰ καλούμενα *λειώματα*· ἐνθ' παρέκει καταγίνεται τις εἰς μικρὰν ξυλοργικὴν ἐργασίαν, καὶ ὑπὸ σκιάν πλατάνου ἄλλος παρασκευάζει τὸ λιτὸν πρόγευμα. Τὰ παιδιὰ παλαίουσι καὶ λακτίζουνται, οἱ κύνες κριμῶνται ἢ ζύονται παρὰ τὰς ἀχυροκαλύβας, οἱ μικροὶ μὸσχοι περιφέρονται κρᾶζοντες κλαυθμηρῶς τὰς ἐν τῷ ζυγῷ μητέρας των, αἵτινες πάλιν στρέφουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ἀτενίζουσι περιλύπως τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ αἱ ὄρνιθες δ' ἔτι ὑψιτάμεναι συνεχεῖς λιθοβολισμοὺς προσπαθοῦσι ν' ἀρπάσωσι κόκκους τινὰς σίτου ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν βοῶν, ἀνερευθῶσαι διὰ τοῦ ῥάμφους.

Τὰ πρόσωπα εἶνε εὐθυμα, γέλωτες καὶ ἄσματα ἀκούονται πανταχοῦ καὶ εὐφρεῖς βωμολοχίαι· ἐπιστρέφουσι δὲ τὸ ὅλον τοιαῦται παρακελευσματικαὶ φωναὶ καὶ κατάραι τῶν γυναικῶν πρὸς τοὺς ἀπειθοῦντας ἢ κεκμηκότας βόας, αἵτινες φέρουσι πάντες ὀνόματα, — ἐνίοτε λίαν παράδοξα — ἀπὸ τοῦ χρώματος ἢ ἄλλου τινὸς χαρακτηριστικῆς αὐτῶν.

— *Μαυρομάτη, αἰ* . . .

— *Μέσα, Ἀσπροχρῆλη!*

— *Νὰ μὴ σὲ βρῇ ὁ χρόνος, Τριγόρι!*

— *Ἄ, Δεβέντη, χαμένο κορμί!*

— *Καρατῆ, Καρατῆ!* βουρκόλακα, νὰ σὲ φά' ἡ ἀνάγκη! . .

* *

Ἐπὶ ὅλην ἐβδομάδα καθ' ἣν διήρκεσαν τὰ ἀλώνια, ἐπισκεπτόμην τακτικῶς καθ' ἐκάστην πρωτῶν πάντα κατὰ σειρὰν. Κατὰ τὴν ἐναρξίν αὐτῶν συνήθεια ἐπικρατεῖ νὰ κατασκευάζωσι τηγανίτας ἀζύμους, μετὰ ἢ ἄνευ μέλιτος, προσφέρουσι δὲ μετὰ τῶν ἐναλλὰξ περιερχόμενοι πινάκιον πληρὸς μετὰ παγουρίου βραχῆς. Πᾶς ἀγρότης ὡς μ' ἔβλεπε πλησιάζοντα ἔσπευδε πρὸς ἐμὲ, καὶ ἵνα μὴ φανῶ ὅτι κάμνω προτιμήσεις, ἠναγκάσθην δευκαίς νὰ φέρω τεμάχιον τηγανίτας εἰς τὸ στόμα καὶ νὰ χαιρετίσω κρατῶν τὸ παγούριον τῆς βραχῆς διὰ τῆς ἐξῆς στερεοτύπου προπόσεως, ἣν ἐσχεδίασα σύμφωνος πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν φρασεολογίαν τοῦ τόπου:

— *Καλὴ ψυχῇ, γέροι!* νὰ ζήσουν τὰ παιδιὰ σας, παντρεμμένοι! Ἔς ταῖς χαραῖς σας, ἀνύπανδροι. — *Ἦγεία καὶ καλὰ μπερκέτια!* . .

— *Μὲ ταῖς ὑγείαις σου καὶ νᾶσαι καλὰ!* . .

Ἦρχετο πάντοτε ἡ ἐπορῆ τῆς προπόσεως ἐν χορῶ.

Καθ' ἐκάστην σχεδὸν προγευματικῶ μετὰ τῶν χωρικῶν κατὰ τὴν 10 πρωϊνὴν ὥραν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔτρωγον ξηρὰ κοκκία ἢ γάβαν, προσέφερον δ' εἰς ἐμὲ τυρὸν ναποὶν ἢ βούτυρον ἢ γάλα. Οὐδέποτε θὰ λησμονήσω τὰ θελκτικὰ ταῦτα ἀγροτικὰ προγεύματα ὑπὸ σκιάν δένδρου, σταυροποδιεῖα κατὰ

γῆς, ἐντὸς κεραμείου πινακίου, ἐν κύκλῳ τιμίων ἔργατων καὶ ἀπέναντι συμπαθοῦς τινος χωριατοπούλας. Ἄλλ' οὐδέποτε θὰ λησμονήσω ἐπίσης πῶς ἐτιμωρήθη ἡ δημοκρατία μου ἡμέραν τινά, ὅτε διαμαρτυρηθεὶς κατὰ τῆς προσφορᾶς ἰδίου προγεύματος ἠθέλησα νὰ μετᾶσχω τοῦ κοινοῦ φαγητοῦ, ὅπερ ἐφάνετο ἐκτάκτως καλὸν καὶ συνέκειτο ἐκ *κολοκυθίων φουριστῶν*. Ὡς ἔβρα εἰς τὰ χεῖλη τὸ ποῶτον ἐλάχιστον τεμάχιον, ἠσθάνθην τὸ στόμα μου φλεγόμενον καὶ τὴν γλῶσσαν πυρκατουμένην ὡς ὑπὸ καέντος σιδήρου καὶ μόλις ἠδυνήθην ν' ἀρθρώσω ἐν μέτῳ γενικῆς θυμῆδίας ἐρώτησιν :

— Γιατί καίσε ἔτσι;

— Ἐχει κοκκινόπιπερο ! . .

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὠρῆσθην κατ' ἐμαυτὸν ὅτι οὐδέποτε θὰ φάγω *κολοκυθία φουριστὰ* καὶ οὐδέποτε θὰ ἀποπειραθῶ νὰ δημοκοπήσω. Χαίρεκάκως δ' ἠγχῆθην διὰ μελλούσης τροποποιήσεως τοῦ κανονισμοῦ τῆς βουλῆς νὰ ὠρίζετο ὅτι πᾶς δημοκοπῶν ἐπὶ τοῦ βήματος βουλευτῆς τιμωρεῖται διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς καταβροχθίσεως *φουριστῶν κολοκυθίων*. Ἐγὼ δὲ ἀνυδέχομαι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σωτηρίου τούτου μέτρου, νὰ φέρω εἰς Ἀθήνας τὴν ἐξέχουσαν εἰς τὴν μετὰ πιπέριως κατασκευὴν αὐτῶν γραῖκν χωρικὴν κυρὰ Σταμάταιαν.

* *

Αἱ κατὰ τὰς ἐπισκέψεις καὶ τὰ προγεύματα συνομιλίαι μου μετὰ τῶν ἀγροτῶν περιστρέφονται εἰς πλεῖστα θέματα (κατ' εὐτυχίαν οὐδέποτε πολιτικά), συγχρότητα δὲ ἀρτύνονται ὑπὸ ποιικίλων μύθων, διηγήσεων καὶ ἀνεκδότων, ἐκ τῶν ὁποίων ἂν δὲν βαρύνεσθε ἀκούσατε ἐν ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἀφελῆ εὐγλωττίαν ἀστειῶν γέροντος χωρικοῦ, ἢν θὰ προσπαθῆσω νὰ τηρήσω ὡς δύναμαι :

— Πέριστὴ τὸν Θεριστῆ, τὸ παιδί μου τοῦ φυλάει τὰ γίδια ἦταν θερμασμένο ἔς τὸ στρώμα καὶ δὲν εἶχα ἄλλον κανένα, μ' ὅλα μου τὰ γήρατα; Ἰγυροῦσα δ' ἴδιος μὲ τὰ πράμματα. Ἦταν βράδυ, ἀστροφεγγιὰ κουρασμένος ἀπ' τοὺς δρόμους ἔξελωσα νὰ κοιμηθῶ ἀνάμεσα ἔς τὰ σχῆνα. Θυμᾶμαι σὰν νᾶν ἡ ἴδια ὥρα . . ἔβλεπα ἔς τὸν ὕπνο μου πῶς ἤμουνα καρβουκῆρης καὶ ἀρμένιζα . . Ἐάφνω ἄνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου ἀκούω σὰν χαρχάλισμα μισοσυσταγμένως, ἀνοίγω τὰ μάτια καὶ τί βλέπω; τὸ Διάολο ὀλοφάνερο μὲ τὰ κέρατά του, μὲ τᾶγρια μάτια του καὶ τὰ μαῦρά του τὰ γένεια, ὀλόρθον ἀπὸ ἄνω μου. Τὸ αἶμα κόπικε ἔς τῆς φλέβης μου, τὰ ἥπατα μου ἄλυθησαν μονομιᾶς, ἐννοῶθα τὴν καρδίαν μου νὰ κλωτσᾷ ἔς τὰ στήθια μου, μὲ συμπάθειο, σὰν μουλάρι, καὶ τὰ δόντια μου νὰ τσακμακᾶνε σὰν πυρὶθβολα . . . Ἔκανα νὰ φωνάξω. — Παναγία μου, Ἄη-Γιάννη Πρόδρομε ! . . Ποῦ νὰ μιλῆσω; . . Εἶπα μέσα μου ὅπως ἔμπορῶσα τὸ Χριστὸς ἀρέστη, τὸ Πάτερ ἡμῶν, καὶ παίρνοντας ὅση δύναμι εἶχα

καὶ δὲν εἶχα μισάνοιξα πάλι τὸ ἓνα μου μάτι. . . Ὁ Διάολος ἦταν ἀκόμη ἐκεῖ ὀλόρθος, καὶ μοναχὰ ἔσκυρτε τὸ κεφάλι σὰν νᾶθελε νὰ μοῦ πάρῃ τὴν ψυχῆ. Πρέπει νᾶμεινα ξερός, σὰν νὰ πέθανα . . . Ὅταν ἤρθα στὰ καλά μου ἀπ' τὴ δροσιὰ τῆς αὐγῆς εἶχε γλυκοχαράξει, καὶ ἀκούω ἀπὸ ἄνω μου ἓνα : *μπεεέ*. — Ὁ Διάολος ποῦ μοῦσαν ὄλ' αὐτὰ τί θαρρεῖτε ἦτανε : Ἐνα τραγὶ πᾶνάθελά το, σηκωμένο ἔς τὰ πισινὰ του ποδάρι ! . . Δὲν βᾶσταξα πλεῖα, σήκωσα τὸ τουφεκί μου καὶ τοῦδωσα μὴ τουφεκιά μεσ' ἔς τὰ μοῦτρα, τοῦ σαῦτάρη ! Ὅλω; τί τὰ θέλετε ! — Ἐνα μῆνα ἀπὸ τότε; Ἰερμαίνόμενα ἀπὸ τὸ φόβο κάθε δεύτερη νύχτα.

* *

Ἐν τοῖς ἀλωνίοις ἐγνώρισκα ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν χαριστέραν ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἀπρόσιτον μερίδα τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ : τὰς χωριατοπούλας. Κατῳρώσα δὲ τόσον οἰκείως νὰ γείνω ταῖς καλλίσταις ἐξ αὐτῶν, ὥστε πολλοὶ τῶν κομφευσμένων νέων τοῦ χωρίου ἤρχιταν νὰ μὲ βλέπωσιν ὀλίγον λοξῶς καὶ νὰ ζηλεύωσιν — ἀδίκως, ἐννοεῖται. — Αἱ χωριατοπούλαι μας, ὡς ἐν γένει αἱ Ἑλληνίδες, εἶνε μᾶλλον θελκτικαὶ ἢ ὠραῖαι. Καὶ ἐν ὅτῳ μὲν διατελεῖ τις ἀγνωστος αὐταῖς πολὺ ὀλίγον θαυμάζει τὴν κομικὴν σοβαρότητα, μεθ' ἧς ἐπικοσμοῦσι τὴν ὄψιν αὐτῶν, καὶ τὴν ἀφθιτον σιγὴν δι' ἧς σφραγίζουσι τὰ χεῖλη, ἀλλ' εὐθὺς ὡς γνωρισθῆ ἐκ τοῦ πλησίον, τὸ προσοπεῖον τῆς σχολαστικότητος πίπτει, τὰ δεσμὰ τῆς γλώσσης λύονται καὶ ἡ πρὶν σοβαρὰ καὶ σιγῆλῃ μεταβλήεται ἀμέσως εἰς εὐθυμον, φιλόγελον καὶ πολυλόγον κόρην. Ἰδοὺ διατὶ αἱ Ἑλληνίδες κερδίζουσι πλειότερον ἐκ τοῦ πλησίον ἢ ἀπὸ μακρᾶν. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον — δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον — καὶ ἰδιάζον θελγητρον τῶν Ἑλληνίδων εἶνε τὸ πείσμα ἢ Ἑλληνὶς κόρη εἶνε ἢ κατ' ἐξοχίαν πεισματάρια, δύναται νὰ κακλώσῃ καὶ νὰ ἔκακλώσῃ τρεῖς καὶ τετράκις τῆς ἡμέρας ἀπλοῦστατα, ὡς δύναται τις ἐξ ἡμῶν νὰ καπνίσῃ τρία ἢ τέσσαρα σιγᾶρα. Ἐν ταῖς πόλεσιν ἀπέδιδον ἄλλοτε τὸ προσὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νεανικοῦ γυναικείου χαρακτῆρος ἐπήρειαν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ ἀναβιβάζοντος τὴν γυναῖκα ἐπὶ θρόνου ἡγεμονικοῦ, ὅθεν ἐννοεῖ νὰ ἄγῃ καὶ φέρῃ τοὺς ταπεινοὺς ὑπηκόους ἡμᾶς ὡς θέλει. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἠγνώσκα πόσον ἡ γνώμη μου ἐκείνη ἦν ἐσφαλμένη, διότι καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ γωνίᾳ, ὅπου αἱ ἀκτίνας τοῦ πολιτισμοῦ φθάνουσι τόσον ἰσχυραὶ, ὅσον αἱ τοῦ πλανήτου Κρόνου εἰς τὴν γῆν, καὶ ἡ γυνὴ μένει καὶ θὰ μένη ἐπὶ πολὺ ἀπλῶς χρήσιμον ἔπιπλον τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, καὶ ἐν Γούβαις, λέγω, αἱ κόραι πεισιμόνοισι ! . .

Καὶ ὅταν κατακρίνω τὸν τρόπον καθ' ὃν κενερίζουν τὴν κόρην, ἢ σχολιάζουσι τὸ σχέδιον τοῦ κενετήματος κομφῆς τινος ποδιᾶς, ἢ ἀπομιμοῦμαι τὴν προσφορὰν καθ' ἣν νοστιμιώτατα δοκίζονται :

—Μὰ τὸ σταγροῦτικο! ἐξ ἡμισείας μειδιῶσαι καὶ ὀργίζομεναι ἀνασεύουσαι δ' ἐπιχαρίτως τὴν κεφαλὴν μοι ἀποκρίνονται ἐν τῇ ἰδιαζούσῃ φρασεολογίᾳ αὐτῶν :

—Μὴ μὲ τραλίτζης! μὴ μὲ παλεῦρης!

Ἀπαράλλακτα ὡς ἐν ὁμοίᾳ τινὶ περιπτώσει θὰ μοι ἐλέγτε σεῖς, πεισματάρια ἀναγνώστρια :

—Μὴ μὲ ζαλιζης! . . . μὴ μὲ πειράζης! . . .

. . . Ἐξάγω λοιπὸν ἤδη ἀφελὲς συμπέρασμα ὅτι ὅλαί αἱ Ἑλληνίδες εἴθε πεισματάραι.

* *

«Ἡ ξανθὴ εἶνε ἡμέρα, ἡ μελαγχροινὴ νύξ, ἡ καστανὴ λυκόφως — αἶ, ἐγὼ λοιπὸν ἀγαπῶ δλόκληρον αὐτὸ τὸ γυναικεῖον ἡμερονύκτιον», εἶπον ἄλλοτε ἐν νεανικωτέρᾳ σκέψει. Τὴν καθολικὴν ταύτην οὐδετερότητα δὲν ἐννοῶ νᾶ παραιτήσω καὶ νῦν—πρὸς ἀποφυγὴν παρεξηγήσεων. Ἐν τούτοις ἐμπειρικώτεροι μελέται μ' ἐδίδαξαν ὅτι ἐν τῷ ἡμετέρῳ κλίματι, ὅπως τοῦ λυκόφωτος ἡ ὥρα οὕτω καὶ ἡ καστανὴ ἔχει τι ἄρητον θέλητρον. Εἶνε δὲ καὶ πρακτικῶς ὠφέλιμος ἡ συμπληρωτικὴ αὕτη γνώμη μου, διότι κολακεύεται οὕτω ἡ τόσον πολυτίμος πλειοψηφία τῶν γυναικείων ἑλληνικῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες εἶνε κατὰ τὰ δύο τρίτα καστανοί.

Καὶ αἱ χωριτικοπούλαι μας εἶνε κατὰ τὸ πλεῖστον κασταναί, ἔχουσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ πλήρεις ζωῆς. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου τὸ ἀληθὲς δὲν δύναται νᾶ διακριθῆ, ὑπὸ τὸ μελαψὸν καὶ στιλπνὸν προσωπεῖον, ὅπερ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτοῦ αἱ θερμαὶ ἀκτίνες τοῦ θερινοῦ ἡλίου, ἀλλ' ἂν ποτε ἐξ ἀμελείας φανῆ ἡ τοῦ βραχίονος, ἡ τοῦ κόλπου μέρος, ἐκπλήττεται τίς πολλακίς ἐκ τῆς γαλακτώδους λευκότητος αὐτῶν. Ἐχουσι προσέτι ἐξόχως λευκοὺς τοὺς ὀδόντας, ὥσως διότι συνεχῶς ὀξύνονται καὶ στιλοῦνται ἐπὶ τῶν ἀώρων καὶ σκληρῶν καρπῶν οὗς ἀναμασῶσι. Μόνην δ' ἐλλειψιν δύναται τις ν' ἀνεύρη ἐν τῇ ὅλῃ τελειότητι τῆς τε μορφῆς καὶ τοῦ σώματος πάντοτε λιγηροῦ καὶ εὐθυτενοῦς τὴν σμικρότητα τῆς κόμης. Καὶ ὅταν μὲν ἀπλῶς βλέπει τις χωριτικοπούλαν φέρουσαν τὰ κυριακάτικα τῆς θαυμάζει τὴν μακρὰν μέλαιναν πλεξίδα, ἥτις δεδραμένη ἐν τῷ ἄκρω διὰ πολυχρῶμων μαλλίνων ταινιῶν κυλίσται ἀπὸ τῆς ῥάχως μέχρι τῶν γονάτων, ἀλλ' ὅταν μὴ ἀντέχων νᾶ κρατήσῃ ἐκφράξῃ τὸν θαυμασμὸν τοῦ αὐτὸν πρὸς τὴν ἰδιοκτήτριαν, λαμβάνει μετὰ γέλωτος τὴν ἀπάντησιν, ὅτι ἡ πλεξίς αὕτη εἶνε ξένη, πρόσθετος — δηλαδὴ ναὶ μὲν ἀπὸ τὰ ἰδικὰ τῆς μαλλιά, ὅμως χωριστὰ πλεγμένα. — Δικαιολογία κοινὴ διδομένη ὑπὸ πάσης γυναικὸς ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει. Ἐξεπλάγην προσέτι ἐκ τοῦ χρώματος τῶν πλεξίδων αὐτῶν, αἵτινες εἶνε πᾶσαι ἀνέξικι-ρέτως μέλαιναί καὶ ἠρώτῃσα δεσποικίδα καστανήν :

— Πῶς, ἐνῶ τὰ μάτια σου εἶνε καστανά, καὶ

τὰ μαλλιά σου ἐμπρὸς καστανά, ἡ πλεξίδα σου εἶνε τόσο μαύρη, ἀφοῦ λὲς πῶς εἶνε ἰδικὰ σου μαλλιά. ἢ μήπως εἶνε ἀπὸ κανένα μαῦρον πρόβατο καθὼς λένε οἱ ἄνδρες ;

— Ὅχι, μοι ἀπήντησεν, εἶνε ὅλα ἰδικὰ μου μαλλιά, ἀλλὰ τὰ βάφομε μὲ καραμπογιὰ γι' αὐτὸ εἶνε τόσο μαῦρα.

— Καὶ γιατί τάχα τὰ βάφετε, καὶ εἶνε ἔτσι παράταιρα τὰ μαλλιά τοῦ κεφαλοῦ σου μὲ τὴν πλεξίδα.

— Ἐτσι τὸ συνήθως ἐδώ.

— Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλαοτία μου, θαρρῶ πῶς θὰ εἶνε μαζὴ καὶ τῆς μάννας σας τὰ μαλλιά, κ' ἐπειδὴ εἶνε ἄσπρα, τὰ βάφετε ὅλα μὲ μιᾶς μαῦρα. Ὅλα τὰ μαλλιά αὐτὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι σας ἀπίστευτο μοῦ φαίνεται, ἐνῶ βλέπω κ' ἔχετε κᾄτι ἀληθινὰς πλεξίδες τόσαις δὰ κονταῖς, σὰν τῆς γάτας τὴν οὐρά.

— Ἴσα ἴσα ἔχομε κοντὰ μαλλιά γιατί τὰ κόβομε ὁλοένα καὶ τὰ πλέκομε ἔς τὴν πλεξίδα.

Πρωτοφανὴς κοκκετρία αὕτη!

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ τῆς κόμης, θέλετε νᾶ μάθητε πῶς λούουσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον ἀνὰ πᾶν σάββατον σχεδόν; Ὅπως ἡμεῖς πλύνομεν ἐν τῷ μαγειρείῳ τοὺς λέβητας καὶ τὰ πιανάκια—διὰ θερμῆς, καιούσης λεσσίβας!

* *

Τὰ κεντήματα εἶνε ἡ ἀγαπητὴ ἀσχολία πάσης νέας χωρικῆς. Ἡ χωριτικοπούλα κατασκευάζει πράγματι αὕτη μόνη τὰ ἐνδύματά της, ὅχι ἀπλῶς ῥάπτουσα αὐτὰ, ἀλλὰ νήουσα τὰ νήματα καὶ βάφουσα καὶ ὑφαίνουσα καὶ ῥάπτουσα καὶ κεντῶσα πάντα τὰ ἀποτελοῦντα τὸν χαριέστατον ἱματισμὸν, ὃν φέρει ἥτοι κατὰ τὴν ἐνταῦθα ὀνοματολογίαν : τὸ ποκάμισο, τὸ σιγγούρι, τὴν ποδιάν, τὸ ζουράρι.

Τὸ υποκάμισον, τὸ κύριον τοῦτο ἐνδύμα τῆς χωρικῆς, εἶνε μακρότατον, κλειστὸν μέχρι τοῦ λαιμοῦ καὶ ἔχει εὐμήκεις καὶ πλατεῖες τὰς χειρῖδας, κατασκευάζεται δ' ἐκ χονδροῦ βαμβακεροῦ ὑφάσματος. Τὸ υποκάμισον ἀναπληροῖ τὴν ἐσθῆτα, ἢν φέρουσιν αἱ γυναῖκες τῶν πόλεων, καὶ τὰς κυρίας αὐτὰς αἱ χωριτικοπούλαι καλοῦσι διὰ τοῦτο ἀκριθῶς γουστάνας. Τὸ υποκάμισον κεντῶσι περὶ τὰς ἄκρας τῶν χειρῖδων, περὶ τὸν τράχηλον καὶ — ἵνα μεταχειρισθῶ ὄρον ῥαπτείας—περὶ τὸν ποδύγρον. Τὰ κεντήματα, τῶν ὁποίων θαυμάζει τις πολλακίς τὴν λεπτότητα, τὴν κανονικότητα, τὴν ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων καὶ τὴν τάξιν τῶν σχεδιασμάτων, ὅταν ἀναλογισθῆ μάλιστα ὅτι αὐτοσχεδιάζονται καὶ ἐκτελοῦνται ἐπὶ σκληροτάτου πανίου, ποικίλλονται διὰ χρωματιστῶν νημάτων, μαλλίων καὶ μετάξης, ἐν οἷς διαπρέπουσι τὰ μελανὰ, τὰ κόκκινα, τὰ κίτρινα καὶ τὰ πράσινα χρώματα. Πλουσίᾳ χωριτικοπούλα δύναται νᾶ ἔχῃ εἰς τὴν προῖκα αὐτῆς περὶ τὰ τεσσαράκοντα κεν-

τημένα υποκαμίτια πάντα διάφορα κατὰ τὰ κεντήματα.

Τὸ *σιγγουρι* εἶνε λευκὸν, μάλλινον, ὀλίγον κοντότερον τοῦ υποκαμίσιου, στενὸν κατὰ τὴν ὀσφύν, ἀνοικτὸν κατὰ τὸ στήθος καὶ ἐστερημένον χειρῶν. Κοσμεῖται κατὰ τὰς ἄκρας καὶ τὰς παρυρὰς διὰ κεντημάτων, ἄτινα. Ἦνα ἢ τέλειος ὁ στολισμὸς, πρέπει νὰ ὁμοιάζωσι πρὸς τὰ κεντήματα τοῦ υποκαμίσιου.

Ἡ *ποδιά* ἐνίοτε κατασκευάζεται καὶ ἀπὸ χρωματιστὸν *ταίτι*, ἀλλ' αἱ καλλίτεραι ποδιάι εἶνε αἱ δι' ἐρυθροῦ μαλλίου κατασκευαζόμεναι, πληρούμεναι κεντημάτων καὶ ἐν αἰμιήτῳ χάριτι ἀρμολόμεναι πρὸς τὸ πάλλευρον τῆς λοιπῆς περιβολῆς.

Εἰς τὰ πλεῖστα χωρία ἐκ τοῦ *ζουταροῦ* διακρίνονται αἱ κόραι ἀπὸ τῶν ἐγγάμων—αὗται μὲν φέρουσι μέλιαναν, ἐκεῖναι δ' ἐρυθρὰν τὴν ζώνην. Αἱ Γουδιοποῦλαι καθήργησαν τὴν διάκρισιν ταύτην καὶ φέρουσιν ὅλα σχεδὸν μαύρην ζώνην ὡς κομψότεραν καὶ δικαίῳ πληρέστατα τὴν αἰσθητικὴν τῶν ταύτην λεπτότητα. Ἡ ζώνη αὕτη εἶνε μακρὰ ὑπὲρ τοὺς τρεῖς πήχεις, διπλοῦται εἰς πλάτος ἐξ δακτύλων καὶ περιτυλίσσεται δις ἢ τρίς οὐχὶ ἐν τῇ ὀσφύϊ ἀκριβῶς, ἀλλὰ μίαν σχεδὸν σπιθαμὴν κατωτέρω· αἱ ἄκραι δ' αὐτῆς φέρουσι πάλιν κεντήματα ἀπολήγουσιν εἰς πολυχρόμους κροσσούς καὶ καρφοῦνται ἔνθεν καὶ ἔνθεν. Τὴν κόμην καλύπτουσι διὰ μικροῦ κοκκίνου φεσίου ἀκριβῶς ἐφρομοσμένου ἢ δ' ἐρυθροῦ μανδηλίου, ἄνωθεν δ' αὐτῶν φέρουσιν ἀπαλὴν καὶ ἀφρόδη καλύπτραν ἐκ λευκοῦ διαφανοῦς πανίου. Ἐπὶ τοῦ μετώπου ἀπαστρέπτει ἡ *γυαλιστάρα*, τριπλῆ εἶτε τετραπλῆ σειρά μικρῶν ἀργυρῶν *παράδων* κατὰ γραμμὰς πλαγίας συνεραμμένων, οὕτως ὥστε φαίνονται ὡς παχὺ ἀργυροῦν σειρήτιον. Μικρὰ ἐνώτια ἐκ νομισμάτων ἀργυρῶν καὶ ἀπὸ τοῦ λαίμου μέχρι τοῦ στήθους ἀλύσεις, ἀφ' ὧν ἀνηρημένα ἀντιπροσωπεύονται ὅλα τὰ νομισματικὰ σύστημα τῆς γῆς ἀποτελοῦσαι τὸ *γιοιργτάρι*, καὶ ἔτερον ἀργυροῦν ἐπίσης *κόσμημα* καρφοῦμενον ἀτάωθι αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ *σιγγουροῦ*, καὶ περὶ τοὺς βραχίονας τριπλαῖ καὶ τετραπλαῖ σειραὶ ἐρυθρῶν *χαιθρῶν* φέρουσι ἀργυροτεύκτους πόρπας καὶ διὰ τοῦτο κατὰ παραφθορὰν πόρπαις καλούμεναι καὶ τελευταῖον ψευδεῖς ἢ ἀργυροῖ δακτύλιοι τὸν μέσον τῆς χειρὸς δάκτυλον περισφίγγοντες συμπληροῦσι τὸν κοσμηματικὸν πλοῦτον τῶν γυναικῶν, ὅστις διὰ μιᾶς λέξεως καλεῖται: *ἀρματα* ἢ *ἀρματωσὰ*, ἴσως διότι δι' αὐτοῦ τιτρώσκονται αἱ εὐαίσθητοι τῶν ἀνδρῶν καρδίαι.

Τόσον ὀλίγη χρῆσις ὑποδημάτων γίνεται, ὥστε ἔλησμώνησα νὰ σημειώσω ὅτι φέρουσι χαμηλὰ *σκαρπίτζα*, ὧν ἀντικαθιστῶσι τὰ μαῦρα δέρματα διὰ χρωματιστῶν μαλλίων—βλέπετε μέχρι τίνος φθάνει ἡ περροντισμένη αὐτῶν φιλοκαλία!—Αἱ δὲ περιονημίδες ἃς φέρουσιν εἶνε πάντοτε λευ-

καὶ καὶ καλύπτουσι τοὺς πόδας αὐτῶν δις ἢ τρίς τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ἡ χρῆσις τῶν τοιοῦτων περικαλυμμάτων τῶν ποδῶν θεωρεῖται ἐνταῦθα ὑψίστη πολυτέλεια, — ὡς παρ' ἡμῖν ἡ χρῆσις τῶν ἀνοικτοῦ χρώματος χειροκτιῶν—καὶ δικαίως. Οἱ ἄνδρες φέρουσι καθ' ἡμερινῶς τοὺς πόδας ὑποδεδεμένους διὰ τεμαχίου τραγίνου δέρματος καὶ τὰς ἐροτὰς δὲν εἶνε τις μὴ *τῆσαρουχοφορῶν*, ἀλλ' αἱ γυναῖκες βαδίζουσι πάντοτε γυμνόποδες, καὶ οἱ πόδες αὐτῶν σκληρύνονται ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀφρόως πατοῦσι καὶ συντρίβουσι δι' αὐτῶν τὰς ὀξυτέρως ἀκάνθας. Ἄν δέ ποτε μεταβαίνωσιν εἰς τὸ *παζάρι* τοῦ Ξηροχωρίου, κατὰ τὴν τρίωρον πεζοπορίαν βαδίζουσι γυμνοποδητεὶ πλὴν κρατοῦσαι τὰ ὑποδήματα ἀνά χειρὸς καὶ μόνον κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως ποιοῦνται χρῆσιν αὐτῶν. Καὶ ὅταν ἠρώτησα τὴν αἰτίαν σοφώτατα μοὶ ἀπεκρίθησαν ἡ—

—Τὰ παπούτσια λειώνουν, τὰ πόδια δὲν λειδρουν. Ὑπάρχει δ' ἐν τῷ χωρίῳ γυνὴ, ἥτις μ' ἐβεβαίωσε μεθ' ὅρκου ὅτι δὲν ἐφόρεσεν ὑποδήματα πρὸς... εἰκοσαετίας!

* *

Πᾶσα χωριατοπούλα πλησίον τοῦ πατρικοῦ οἴκου περιφράσσει ἰδίαις χερσὶ μικρὰν περιοχὴν δι' ἀκανθῶδων κλάδων, σιάπτει καὶ καλλιεργεῖ τὴν ἐντὸς γῆν καὶ σπείρει ἐκεῖ τὸ φίλτατον αὐτῇ ἄνθος—τὸν Βασιλικὸν τῆς. Ἄν ἡ πρὸς τ' ἄνθη σοργὴ εἶνε ἀπόδειξις ἀβρότητας καὶ εὐγενείας αἰσθημάτων, εἰς τὸν ὑψιστον βαθμὸν ἔχουσι τὸ προσὸν τοῦτο αἱ τρυφερὰ χωριατοπούλαι μας, αἱ μέχρι λάτρειας ἀγαπῶσαι τὸ εὐώδες καὶ χλοερὸν φυτόν. Πρέπει νὰ ἴδῃ τις αὐτὰς πῶς γονυπετεῖς κατὰ γῆς καθαρίζουσι τοὺς κλάδους ἀπὸ τῶν ξηρῶν καὶ μαμαραμμένων φύλλων, ἀποτινάσσουσι τὸν κονιορτὸν, ἐπανορθοῦσι τὰ κεκλιμένα στελέχη, ἀποδιώκουσι τὰς ὄρνιθας, φρονεῦσαι τὰ βλαβερά ζώφια, καὶ τέλος λούσουσι δι' ἀφρόνου κρυσταλλώδους ὕδατος τὰ περιλημμένα ἐκεῖνα ἄνθη! Νομίζει τις ὅτι συννομίλοισι κρυφίως, ὅτι ἀνταλλάσσουσι τὰ αἰθερόπλαστα αὐτῶν αἰσθητάματα, ὅτι ἀγαπῶνται, ὁ δροσερὸς Βασιλικὸς καὶ ἡ χαρίεσσα χωριατοπούλα, ὅτι φιλοῦνται σχεδὸν, οὕτω πλησίον ἀναμιγνύοντες ἐκεῖνος τὰ φύλλα του μετὰ τὴν κόμην ἐκεῖνης. Καὶ ἂν τὴν στιγμὴν ταύτην εὐτυχῆσῃ τις νὰ λάβῃ ἀπὸ τῆς χειρὸς τῆς δεκαεξαέτιδος κόρης κλάδον Βασιλικοῦ, ὁ κλάδος ἐκεῖνος ἔχει τι ἀσύνηθες, ἀρρητον ἄρωμα, ἴσως διότι μετὰ τῆς ἡδέως ἀναπνοῆς τοῦ φυτοῦ, συννοῦται ἐν εὐωδίᾳ ἐξατμιζομένη ὅλη ἡ ἀγνότης, ὅλη ἡ παρθενία τῆς ἐν ὀνείρῳ ἀγάπης πεπερυγισμένης καὶ μειδιώσης ἐκείνης ψυχῆς!

Καὶ ὅταν τὸ ὄνειρον γείνη πραγματικότης, ὅταν φθάσῃ ἡ ἡμέρα ἐκεῖνη, καθ' ἣν ἡ καρδία τῆς κόρης θὰ ἐνώσῃ τὸν παλμὸν τῆς μετὰ τῆς τρυγόνος τὸ ἄσμα καὶ ὑπὸ τὴν σιάν τῆς πεύκης θὰ ψάλλῃ τοὺς γλυκεῖς πόνους τοῦ ἔρωτος, τίς ὁ ἐκλεκτὸς

ἐκεῖνος ἀπόστολος, ὅστις θὰ προσέλθῃ μέχρι τοῦ στήθους τοῦ εὐτυχοῦς ἀγρότου, ἵνα τῷ λαλήσῃ τὴν περιπαθῆ τῆς ἀγάπης γλῶσσαν ἐκ μέρους τῆς δεσποίνης αὐτοῦ; Ὁ Βασιλικός.

Καὶ ὅταν εὐδαίμων νυμφία, ἀποκομίζῃ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον ὅλον τὸν πλοῦτον τῆς φιλέργου αὐτῆς φιλοκαλίας, τίς ὁ στεφανῶν καὶ ἀρωματίζων τὴν χαριτωμένην ἐκείνην προῖκα, τίς ὁ ἀχώριστος τῆς εὐτυχίας ἀκόλουθος καὶ παραστάτης; Ὁ Βασιλικός!

Καὶ ὅταν τέλος—ὀλιβερά ὦρα—ὠχρά καὶ ἄψυχος ἡ παρθένος κατατεθῆ πρόωρος ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῆς γῆς, τίς θὰ ἔλθῃ νὰ ταφῇ ἐκεῖ πλησίον αὐτῆς καὶ νὰ συναποθάνῃ; Ὁ Βασιλικός!

Πιστὸν σύντροπον τῆς ψυχῆς ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἔταξεν ἡ φύσις τὸ εὐώδες χόρτον, φίλον συμπαθῆ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς λύπης ὁμοίως! ..

25 Ἰουλίου 1882.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

Ἡ ΓΥΝΗ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩΙ

[Ἐκ τοῦ ἡμερολογίου περιηγητοῦ].

Ἡ ἀλμαία.

Ἡ ἀλμαία, ἦτοι αἰγυπτία ὀρχηστρίς, ἐξέπεσε λίαν τῆς ἀρχαίας εὐκλείας τῆς. Διερχόμενοι διὰ Φῆσιν προσεκαλέσαμεν θίασον τοιοῦτων γυναικῶν ὅπως μᾶς διασκεδάσῃ. Ἦτο ἑσπέρα· τὸ κατὰ στραῦμα τοῦ πλοίου ἐφ' οὗ ἐπεδαινόμεν ἦτο ἐπεστρωμένον διὰ σμυρναϊκῶν ταπήτων, κομφοὶ φανοὶ ἐφώτιζον τὴν σκηνὴν, καὶ τὸ ἐκ Νουβίων πλήρωμα συσσωρευμένον εἰς τὰς γωνίας ἀπετέλει θεληκτικὸν καὶ ἐπιχωριάζον πλάσιον ἀναδεικνύον ἔτι μᾶλλον τὴν στολὴν τοῦ στρατοῦ τῆς φρουρᾶς μας. Ἀφικνοῦνται αἱ γυναῖκες ἀκολουθοῦμεναι ὑπὸ τριῶν μουσικῶν καὶ ἐνός τυμπανιστοῦ. Φυγὴ τις τὰς ὁδηγεῖ λίαν μὲν δυσειδής, ἀλλ' ἐξαισίους ἔχουσα ὀδόντας καὶ μελανειμονοῦσα.

Αἱ ὀρχηστρίδες εἰσὶ τέσσαρες. Μία βεδουίνα, ὠραία εἰσέτι καίτοι μεμαραμένον καὶ ἀποτετριμμένον ἔχουσα τὸ κάλλος τῆς· φορεῖ μέλαν βελούδον ἐπικεκοσμημένον διὰ λευκοῦ, φέρει περιδέραιον φλωρίων χρυσῶν περὶ τὸν λαιμὸν, καὶ μετάλλιναι πλάκες ἐπικαλύπτουσι τὸ στήθος αὐτῆς χρησιμεύουσαι ἅμα ὡς ζώνη. Μετ' αὐτὴν ἔρχεται κόρη δεκατριετής, ἀραβικὴν ἐνδεδυμένη στολὴν, δακτύλιον ἀργυροῦν ἔχουσα ἐν τῇ ρινὶ καὶ χαιρεστάτη. Μετ' αὐτὴν δύο ἕτεραι ὀρχηστρίδες δυσειδεῖς καὶ ἀποτετριμμέναι, ἀλλ' ὧν ἡ μορφή περικαλλῆ μαρτυρεῖ τύπον· εἰσὶν ἐνδεδυμέναι ὡς φελλάχαι, ἡ ἕτέρα δ' αὐτῶν φέρει ἐρυθρὰν ἐσθῆτα, ἐξ ὠραίου ὑφάσματος, διὰ χρυσῶν ἀνθέων διακοσμητον. Καὶ αὗται ἔχουσι δακτύλιον ἐν τῇ ρινί. Εἰσέρχονται πᾶσαι, χαιρετῶναι, ἀπτονται τῶν χερῶν μας, καὶ εἶτα ἀσπάζονται τὴν ἰδικήν των.

* *

Μὴ συγκρίνατε ταύτας πρὸς τὰς βαγιαδέρας

τῶν παραμυθίων τῆς Χαλιμας, διότι ἡ πλάνη ὑμῶν θὰ εἶνε μεγίστη. Ἡ μουσικὴ των εἶνε λίαν μονότονος· εἶνε μελωδία τις μικρὸν ἀκαταπαύστως ἐπανερχομένη καὶ ἀποκομιζούσα. Ὁ χορὸς εἶνε γνωστός· αἱ αὐταὶ κινήσεις τῆς κοιλίας, τῶν μηρῶν, τῶν νεφρῶν, οὐδὲν ἔχουσαι τὸ θεληκτικὸν, ἐλάχιστα δὲ παραλλάσσουσαι. Ἡ ὑψηλὴ βεδουίνα χορεύει μετὰ τῆς νεαρᾶς κόρης, μετ' αὐτὰς δὲ αἱ δύο φελλάχαι.

Ὁ χορὸς οὗτος ὁ καταγοητεύων τοὺς αἰγυπτίους θεατὰς, ἀφίνει ἡμᾶς ψυχροῦς, μεθ' ὅλους τῶν ὀρχηστρίδων τοῦ ἀκκισμοῦς· προσφέρομεν σιγὰρα καὶ ἡδέα ποτὰ, αἱ γυναῖκες μεθύουσι κατὰ μικρὸν, καὶ τὰς ἀποπέμπουμεν. Ἀπερχόμεναι δ' ἠσπάζονται τὴν χεῖρα ἡμῶν ὑποκλινόμεναι.

Ἐν Λούξερ ὁ φύλαξ τοῦ γαλλικοῦ προξενείου προσήνεγκεν ἡμῖν παρομοίαν ἑορτήν, ἀλλ' ἐκεῖ εἶδον ἀληθῆ καλλιτέχνητα ἀξίαν νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῶν παρισινῶν θεάτρων. Ἐκεῖ εἶδον ἀληθῆ χορὸν, κεκονισμένους ἔχοντα ἐκ προτέρων τοὺς βηματισμοὺς καὶ οὐχὶ σύμφυρμά τι κινήσεων καὶ κλίσεων ἀποτόμων καὶ αὐτοσχεδίων. Ἡ ὀρχηστρίς ἐκείνη ὁμοία πρὸς ὅσιν ἐκάμπετο, συνεστρέφετο, συνεκλίνετο, ἐφαίνετο αἰσθανομένη παραδόξους συγκινήσεις. Ἦτο ὠραία, ἦτο ἀληθὴς καλλιτέχνης καὶ τὰ τάλληρά μας τῇ ἀπέδειξαν τρανώς πόσον ἐξετιμήσαμεν τὴν ἀξίαν τῆς.

* *

Ἄλλοτε ἐν Μινιέχ καὶ ἐν Ἀσσιούτ ὑπῆρχε πλῆθος τῶν βαγιαδέρων τούτων, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν εἶνε εἰσέτι ζωηρὰ ἐν τῇ χώρᾳ. Ἄλλ' ἀλλοίμονον! μόνον ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν ἀπέμεινε, καὶ αἱ νῦν ὀρχηστρίδες στεροῦνται καθ' ὅλοκληρίαν τῆς ἀνατολικῆς ἐκείνης μεγαλοπρεπείας τῶν προκατόχων αὐτῶν. Ὅπως δ' ἐκείναι καὶ αὐταὶ τὰς κινήσεις αὐτῶν ρυθμίζουσι πρὸς τὸν ἦχον δύο μικρῶν κυμβάλων τὰ ποσὶα κρατοῦσιν εἰς ἑκατέραν τῶν χερῶν· δυσκόλως πωλοῦσι τὰ ὄργανα ταῦτα. Τινὰ τῶν κυμβάλων τούτων ἀνευρεθέντα ἐν ἀνασκαφαῖς εἶνε πολύτιμα δι' αὐτὰς, καὶ εἶδον ἀντίτιμον διακοσίον φράγκων ἀποροίφην διὰ ἀπλοῦν ζεῦγος αὐτῶν.

Ἡ Φελλάχα.

Ἡ Φελλάχα φέρει ἐπικεκντημένα στίγματα ἀπὸ τοῦ κάτω χεῖλους μέχρι τοῦ πώγωνος. Ἡ συνήθεια αὕτη εἶνε παλαιότατη καὶ ἐπέχει τόπον δαμαλισμοῦ παρ' αὐταῖς. Νομίζουν ὅτι τὸ ἐπικέντημα τοῦτο προφυλάσσει αὐτὰς ἀπὸ τινων νοσημάτων, καὶ ὅταν ἀλγῶσι τὴν χεῖρα ἢ ἄλλο τι μέλος, στίζουσι τὸ πάσχον μέρος, μεθ' ὃ ἐπέρχεται ἀνακούφισις τις. Τὸ ὑποκύανον χρῶμα τῶν σχεδιασμάτων τούτων προσέρχεται ἐκ χρώματός τινος ἢ μεταλλίτιδος, ἢν αἱ γυναῖκες συλλέγουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς.

* *

Ἡ κοινωνικὴ κατάσταση τῆς Φελλάχας εἶνε